NYHEDSBREV OKTOBER 2024

KVÆGDYRLÆGERNE MIDT
Faglighed | Engagement | Samarbejde

Arbejdssikkerhed

Måske ikke det mest sexede emne – men dog et emne som er ekstremt vigtigt!
Vores dyrlæge Ditte har været ude for en ulykke i forbindelse med en behandling af en syg ko. Hun er heldigvis ikke kommet alvorligt til skade, men hun ligger hjemme med et yderst farvestrålende ben og stavrer rundt på krykker.
Dette giver anledning til en reminder om, at have fokus på arbejdssikkerheden ude i jeres stalde, så alle kommer helskindet gennem en arbejdsdag ☺

- Gennemgå hvilke arbejdsgange og procedurer i stalden, der udgør en potentiel fare for ulykker. Man kommer hurtigt til at gøre som "man plejer", men er "plejer" den bedste og sikreste løsning?

- Kvæg er store og tunge dyr, og selv den sødeste malkeko opfører sig ikke altid som hun "plejer" hvis hun er presset eller syg. Sørg derfor altid for at placere dig hensigtsmæssigt i håndteringen af dem.

- Det er en rigtig god idé jævnligt at tjekke ens inventar og sikre sig at det forsat er korrekt monteret og funktionsdygtigt.

- Hav altid grimer liggende så vi kan sikre korrekt opbinding af dyr forud for behandling. Grimer kan nemt bindes ud af reb – hvis i spørger jeres dyrlæge vil denne helt sikkert gerne være behjælpelig med at binde en.

Medicinbestilling i julen

Julen og nytåret falder i år således, at der er mange helligdage – også for apotekerne.
Det er derfor vigtigt, at I får **bestilt medicin i videst mulig omfang inden mandag d. 23 December**

Drægtighedsscanning af små drøvtyggere

Huldet gennem drægtigheden er af stor betydning. At sikre den korrekte balance mellem foderoptagelsen og fosterets behov for næring, er nemmest at gøre hvis man ved hvor mange fostre der er i fåret/geden.
Ring og tag en snak om muligheden for drægtighedsscanning af dine små drøvtyggere for at lette huldstyringen og for at få en ca. idé om hvor mange kid/lam du kan regne med til læmningssæsonen.
Scanningen foretages bedst mellem dag 40-80 af drægtigheden. Det er derfor en god tid at drøfte mulighederne med dyrlægen i god tid ☺

NYHEDSBREV
OKTOBER 2024

I dette nummer kan du læse om

Kodødelighed

4 råd til kalve i kulden

Kalvens Dag

Kontrol af malkekøers nærmiljø

Dyrlæge i arbejdsgruppe

Regler for udegående dyr

10 myter....#4

Nye regler for nødslagtning

KODØDELIGHED - HVORFOR DØR DE?

Årsmøde i Dyrlægeforeningen: Kodødelighed på dagsordenen

Den 24. og 25. oktober var kodødelighed et centralt emne på årsmødet for Dyrlægeforeningens kvægdyrlæger. Professor Peter Thomsen fra Aarhus Universitet præsenterede resultaterne af en omfattende undersøgelse af kodødeligheden i Danmark. Undersøgelsen viser, at ca. en tredjedel af alle dødsfald blandt køer sker inden for de første 30 dage efter kælvning. Desuden viser data, at 40-45% af de døde køer havde en klov- og benlidelser, herunder akutte skader. På trods af indsatsområder og opmærksomhed har kodødeligheden holdt sig stabilt på omkring 5,5% i de seneste ti år.

Fokusområder: Kælvning og klovpleje

For at reducere kodødeligheden og minimere spildet er der særligt to områder, du som landmænd bør prioritere: perioden lige omkring kælvning og håndteringen af klov- og benlidelser.

Forebyggelse af klovlidelser: Lang ståtid og hårdt underlag øger risikoen for sålesår og andre smertefulde lidelser. Overbelægning og uhensigtsmæssig indretning i sengebåse kan tvinge køerne til at stå længere og dermed forværre risikoen.

Optimal brug af sygeboksen: Sygeboksen er essentiel for syge eller tilskadekomne køer. Køer med yverbetændelse og halte køer har brug for blødere forhold og et sikkert sted til at komme sig – noget, der kan mindske risikoen for yderligere skader og fremskynde heling.

Hvad kan du gøre i din besætning?

Undgå lang ståtid og hårde underlag: Sørg for, at sengebåsene er komfortable og staldindretning og belægningsgrad er tilpasset, så køerne kan lægge sig ned og få hvile.

Prioritér sygeboksens funktion: Sygeboksen skal være tilgængelig for køer med akutte behov. Halte køer og køer med yverbetændelse har langt bedre chance for at komme sig, hvis de får lov til at stå eller ligge blødt og uden for konkurrencen i staldmiljøet.

Forebyg mælkefeber og ketose: Mælkefeber og ketose samt de lidelser der opstår i forlængelse af disse er oftest årsagen til at køer afgør i den første måned efter kælvning. Fokus på forebyggelse af de to lidelser vil også nedbringe tabet af køer i denne periode.

Med fokus på disse tiltag kan vi reducere kodødeligheden og styrke sundheden i besætningen.

4 GODE RÅD TIL KALVENE I KULDEN

Efteråret har været mildt, men nu bliver det snart koldere i vejret. Kalve har allerede et øget energiforbrug når temperaturen når ned under de 15 grader. Derfor har vi samlet 4 råd til at passe godt på kalvene i vinterperioden:

- **Tør den nyfødte kalv:** når den våde kalv kommer ud i kulden bliver den lynhurtigt afkølet og vil tabe varme når vandet fordamper fra pelsen. Tør derfor den nyfødte kalv rigtig grundigt og sørg for dens omgivelser er rene og tørre.
- **På med frakken:** giv kalvene jakker på hvis de går ude, så de kan holde varmen. Husk hvis du selv er begyndt at gå med jakke, så skal kalven også have en på!
- **Mere mælk:** Som en tommelfingerregel skal kalvene tildeles ½ L mælk ekstra hver gang temperaturen falder 5 grader under de 10 grader. De skal bruge den ekstra energi til at holde varmen – ellers tager de fra tilvækst og immunforsvar. Husk at justere tørstof op til 13-14% (ikke højere) og tildel kalvene godt med væske.
- **Strøelse:** Der skal strøes ekstra godt hos de små kalve så de kan holde varmen. Her er det vigtigt at når kalven ligger ned i halmen så skal man ikke kunne se benene på kalven – så er de strøet godt nok.

Som altid er det vigtigt at kalvene optager rigeligt med råmælk af god kvalitet, da vi ved at vinteren udfordrer immunforsvaret og de små kalve.

KONTROL AF MALKEKØERNES NÆRMILJØ

Fødevarestyrelsen iværksætter en kontrolkampagne i malkekvægsbesætninger med fokus på at sikre køernes velfærd gennem forbedringer i nærmiljøet.
Kampagnen, som løber fra 1. oktober til 31. marts 2025, vil kontrollere, om stalde til malkekøer lever op til gældende krav for indretning, komfort og adgang til essentielle ressourcer.

Krav til køernes nærmiljø
Kampagnen undersøger, om **besætninger med over 100 malkekøer** lever op til specifikke regler for nærmiljøet. Kontrollen omfatter blandt andet:

- Én sengebås pr. ko i sengebåsestalde.
- Én ædeplads pr. ko for køer, der lige har kælvet, og for højdrægtige køer i fællesforberedelsesbokse.
- Maksimalt to køer pr. ædeplads ved fri fodring.
- Ved vandkopper højst seks køer pr. vandkop og ti køer pr. meter drikkekar.
- Adgang til roterende kobørster – én pr. 50 køer.

Formål og baggrund
Kampagnen skal sikre, at køerne har adgang til nødvendige faciliteter som kobørster, drikkepladser og sengebåse, hvilket er afgørende for deres velfærd. God staldindretning og tilstrækkelig plads til at æde og hvile giver køerne mulighed for at trives og undgå stress.
Vi opfordrer alle landmænd til at gennemgå staldens indretning for at sikre, at alle forhold er i overensstemmelse med reglerne og dermed bidrager til sunde og velplejede køer.

Læs mere om kampagnen her

DYRLÆGE I STYREGRUPPEN – ENDELIG!

Det politiske pres for at få en dyrlæge i den videnskabelige arbejdsgruppe for naturnationalparkerne har endelig båret frugt! Dyrlæger & Ko var sidste år på rundtur hos alle partierne, for at italesætte det absurde i, at der IKKE var en dyrlæge til stede i Styregruppen for Natur National Parkerne. Et tiltag vi fulgte op med at sende et åbent brev til miljøminister Magnus Heunicke i juni i år, og I august fik vi det meget positive svar, at prof. Peter T. Thomsen, Institut for Husdyr- og Veterinærvidenskab på Aarhus Universitet. indtræder i den videnskabelige arbejdsgruppe.
Dyrene i vores Natur National Parker skal beskyttes og tilses på samme vilkår, som alle vores landbrugsdyr.

KENDER DU REGLERNE FOR UDEGÅENDE KVÆG?

Kvæg skal behandles omsorgsfuldt og sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov. Nedenfor kan du læse om retningslinjerne på området.

Egnede kvægracer til udendørs hold om vinteren
Følgende racer er som udgangspunkt robuste racer, som kan gå ude om vinteren:
Angus, Galloway, Skotsk Højlandskvæg,og Hereford. Der kan være andre racer - herunder krydsninger og bison - som også er tilstrækkelig robuste, mens malkekvægracer og en del andre kødkvægracer ikke er lige så egnede til at gå ude om vinteren under danske forhold. Malkekvæg og afkom af malkekvæg skal holdes på stald i ekstremt vejr.

Kvæg skal forberedes på at skulle gå ude om vinteren
Kvæg, der skal gå ude hele døgnet i vintervejr, skal være forberedt herpå, ligesom de skal være egnede hertil. Det vil sige, at dyrene som udgangspunkt skal have et kraftigt og tæt hårlag, være i godt huld, have fri adgang til frisk drikkevand, have adgang til græsdækkede arealer, der i størrelse er afpasset til antallet af dyr og adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr på samme tid kan hvile på et tørt, strøet leje.

Læskur
Læskure bør opføres og placeres således, at alle dyr på samme tid kan søge tørt leje - også i tilfælde af slagregn og snestorm. Det er vigtigt, at underlaget i læskuret er jævnt og tørt og velegnet som leje.

Godkendelse af areal til udegående dyr

Myndighederne (Fødevarestyrelsen) skal ikke godkende arealer til udegående dyr, men ejeren/den ansvarlige for dyrene skal overholde ovenstående forhold.

Kilde: Fødevarestyrelsen
- læs mere her

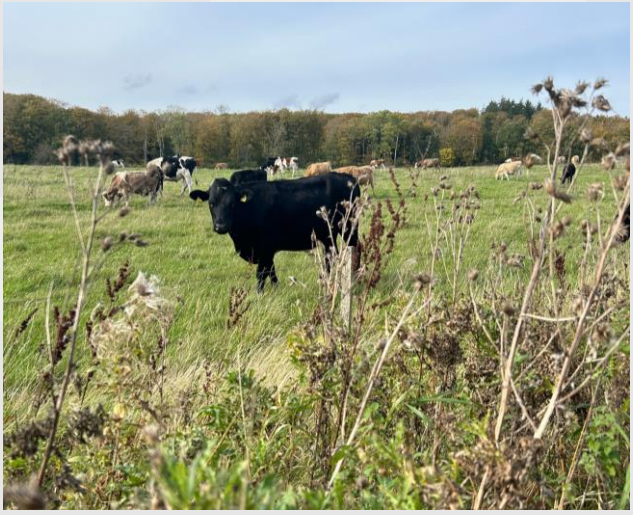

10 MYTER OM ANTIBIOTIKA

Myte #4 Antibiotika virker mod virus

Der er stadig mange, der tror, at antibiotika kan bruges til at bekæmpe virusinfektioner. Men det er en udbredt misforståelse!
Antibiotika bekæmper bakterier, ikke virus.

En af de afgørende forskelle er, at virus slet ikke er "levende" i samme forstand som bakterier og os selv. Antibiotika er udviklet til at angribe levende bakterieceller, der har stofskifte og cellevægge, men virus har ingen af disse. En virus fungerer nærmere som en slags lille mekanisk fælde, der først bliver aktiv, når den invaderer en værtscelle.

Hvorfor er dette vigtigt for dig som landmand?

Fejlagtig brug af antibiotika – for eksempel mod virusinfektioner – bidrager til resistensudvikling, hvilket gør det sværere at behandle reelle bakterieinfektioner. Ved at forstå forskellen mellem bakterier og virus kan vi bruge antibiotika mere ansvarligt og undgå at skabe unødvendige problemer med resistente bakterier.

Så næste gang nogen foreslår antibiotika mod en virusinfektion, så husk: antibiotika virker kun mod bakterier, ikke mod virus!

NYE REGLER FOR NØDSLAGTNING

Som vi har skrevet om tidligere, vil reglerne omkring nødslagtning ændre sig pr. 1. januar 2025. Hvor tilsyn før aflivning skal foretages af Fødevarestyrelsens egne dyrlæger. Vi stiller os kritiske overfor om denne ændring kommer andre end Fødevarestyrelsen selv til gode. Derfor har vi lagt politisk pres på fra flere kanter.

Vores bestyrelsesformand Katrine Lawaetz har været i Radio4 for at diskutere sagen og også Hans Christian Skibby fra Danmarksdemokraterne har været i Radio4 til en snak om, om det er absurd bureaukrati, der lægges op til. Vi har også bedt om aktindsigt i sagen, og formuleret en række spørgsmål til ministeren vi håber vil blive taget op, næste gang Miljø- og Fødevareudvalget træder sammen
Du kan genhøre interviewet med Katrine Lawaetz her (minuttal 39.00): https://radio4.dk/podcasts/radio4-eftermiddag/1-pas-p-du-ikke-bliver-snydt-af-dyreredningsvideoe
.